

**BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKTS OMRÅDE**

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation av den 12 mars 2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har under perioden 13.3.2020–12.5.2021 genom beslut som fattades med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar meddelat beslut som begränsar ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland meddelade senast den 12 maj 2021 ett beslut som förbjöd samtliga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med över 10 personer i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (undantaget Reisjärvi) och i avgränsade utomhusutrymmen samtliga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 20 personer. Regionförvaltningsverket meddelade dessutom att en förutsättning för att ordna tillställningar med färre deltagare än ovan är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020. Beslutet är i kraft 13.5–1.6.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi).

I kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt kan emellertid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer ordnas inomhus och med högst 50 (femtio) personer i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1). Anvisningarna kompletterar skyldigheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

Föreläggandet är i kraft 2.6–15.6.2021.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusets smittkraft är hög och det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person, genom beröring vid närkontakt eller luftburet, det vill säga i form av små aerosoler. Virusets cirkulering fortsätter både i Finland och på många andra ställen i världen. En stor del av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids. Vaccinationerna mot sjukdomen framskrider väl i hela landet. Man kan redan nu förvänta sig att de tillsammans med årstidsväxlingen kommer att minska det hot som sjukdomen utgör för befolkningen.

Bsluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av

rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser (basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen). Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Statsrådet har med sina principbeslut 23.10.2020, 22.12.2020 och 26.1.2021 förordat kompletteringen av anvisningarna och rekommendationerna om genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin. I kompletteringen till handlingsplanen 26.1.2021 beskrivs utöver epidemifaserna dessutom tre åtgärdsnivåer som i olika lägen ska förhindra snabb eskalering av epidemin och risk för samhällsspridning i hela landet:

1. nuvarande restriktionsnivå upprätthålls och alla åtgärder som finns att tillgå för samhällsspridningsfasen införs i områden med samhällsspridning
2. styrning av tidsbegränsat och fullskaligt införande av åtgärder för samhällsspridningsfasen
3. undantagstillstånd utlyses och begränsningar av den fria rörligheten införs

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om övergång till nivå två i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin. I enlighet med statsrådets principbeslut 6.5.2021 har social- och hälsovårdsministeriet 10.5.2021 beslutat att slopa användningen av åtgärdsnivåer.

Med statsrådets principbeslut 27.5.2021 har handlingsplanen för hybridstrategin åter uppdaterats, och i samband med detta har social- och hälsovårdsministeriet med sitt brev 27.5.2021 (VN/14345/2021) styrt de behöriga myndigheterna till att använda rekommendationer och restriktioner som grundar sig på epidemifaserna i hybridstrategin under juni 2021. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar följande gällande begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar:

- **i områden som är på basnivån** styrs inte till att fatta beslut om sammankomstbegränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Däremot konstateras att skyldigheterna gällande säkerhet som föreskrivs i 58 c § i lagen om smittsamma

- sjukdomar är i kraft då man ordnar offentliga tillställningar. Kommunerna ska aktivt kommunicera innehållet i skyldigheterna och övervaka att de följs. Dessutom ska de områden som riskerar att övergå till samhällspridningsfasen proaktivt ta i bruk samhällspridningsfasens begränsningar och rekommendationer för att stävja epidemin.
- **i områden som befinner sig i accelerationsfasen** måste offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och THL:s anvisningar. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidiga vistelse samt med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för mer än 50 kunders eller deltagares samtidiga vistelse. De områden som riskerar övergå till samhällspridningsfasen ska proaktivt ta i bruk samhällspridningsfasens begränsningar och rekommendationer för att stävja epidemin.
 - **i områden som befinner sig i samhällspridningsfasen** förbjuds offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus. Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid ordnas om antalet deltagare är högst 10 personer, och i avgränsade utomhusområden 50 personer, under förutsättningen att kunder och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar. Genom specialarrangemang är det möjligt att avvika från begränsningen av den totala publikmängden.

I social- och hälsovårdsministeriets brev 27.5.2021 konstateras dessutom hybridstrategins allmänna princip att restriktioner inte ska avvecklas för tidigt utan att rekommendationer och begränsningar ska lättas efter noga övervägande så att nya smittkluster inte uppstår. Utgångspunkten kan anses vara att en enhetlig bedömning av konsekvenserna av både nuvarande och nya restriktioner förutsätter en uppföljningstid på minst två eller tre veckor, beroende på restriktionen. Vilka restriktioner som ska tillämpas vid varje given tidpunkt väljs utifrån en samlad bedömning, så att den positiva effekten på bromsandet av epidemin är så stor som möjligt i

förhållande till de negativa sociala och ekonomiska konsekvenserna av restriktionerna. På basis av uppföljningen och bedömningen kan restriktioner avvecklas, bibehållas eller återinföras.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds riksomfattande lägesrapport för uppföljning av hybridstrategin 19.5.2021 började antalet nya covid-19-fall i Finland klart minska efter mitten av mars och epidemin mattades av. Rekommendationerna och restriktionerna och att de har följts noggrant vände utvecklingen av epidemin i en positiv riktning. Vaccinationerna har också förhindrat smitta. Då rapporten publicerades var det uppskattade effektiva smittsamhetstalet 0,8–1,0 (90% konfidensintervall). Även om vaccinationerna går framåt under våren och sommaren och säsongsvariationen stöder en förbättring av epidemiläget, har läget åter försämrats i vissa områden. Antalet smittfall kan åter börja öka när restriktionerna redan har lindrats i vissa områden och kontakterna mellan människor ökar när sommaren närmar sig. Vaccinet mot covid-19 skyddar bra mot covid-19 och allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet eliminerar emellertid inte fullt risken för att bli smittad eller smitta andra. Därför är det viktigt att också de som har fått en eller två vaccindoser fortsättningsvis ser till säkert avstånd, använder munskydd, tvättar händerna och följer övriga anvisningar för att förebygga spridningen av viruset. Det finns stora skillnader i det epidemiologiska läget mellan olika regioner: i landets södra och sydvästra delar är incidensen av covid-19-fall alltjämt högre än på andra håll i landet. I vissa områden har den positiva utvecklingen stannat av och i vissa områden har lokala smittkluster lett till en plötslig försämring av det regionala läget och ökat antalet smittor. Institutet för hälsa och välfärd har dessutom gjort en bedömning av incidensen av covid-19 enligt åldersgrupper och konstaterar bland annat att risken för att barn och unga ska bli smittade i skolmiljö i ljuset av insamlade uppgifter är liten. Merparten av smittorna bland 10–19-åringar kommer från hemmet eller andra sociala kontakter. I åldersgrupper som riskerar insjukna i allvarlig covid-19 (över 70-åringar) har incidensen av covid-19 under året 2021 hållits på en lägre nivå än bland befolkningen i genomsnitt. Det är viktigt att skydda riskgrupper för att förebygga allvarliga covid-19-fall och dödsfall. Genom vaccinationer kan äldre och riskgrupper skyddas effektivt. Vaccineringen av de här grupperna har framskridit bra.

En del mutationer av viruset, virusvarianterna, avviker till sina egenskaper från den tidigare virusstammen. För närvarande cirkulerar flera olika coronavirusvarianter globalt. En del av dem sprids snabbare än tidigare varianter. Virusvarianter identifieras genom sekvensering, det vill säga genom att fastställa hela eller en del av virusets arvs massa. Bland samtliga coronavirusfynd i Finland väljs varje vecka ett urval för sekvensering genom vilken man kan bedöma läget på olika håll i Finland. I

sekvenseringen har man enligt THL i Finland före den 26 maj 2021 konstaterat totalt 7624 fall orsakade av virusstammar som märkbart modifierats, så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC), av vilka 6259 är av virustypen som har upptäckts i Storbritannien (vetenskapligt namn B.1.1.7), 1296 av virustypen som har upptäckts i Sydafrika (vetenskapligt namn B.1.351), 67 av den indiska virusvarianten (vetenskapligt namn B.1.617) och 2 av den brasilianska virusvarianten (vetenskapligt namn P.1). Man kan förebygga spridningen av virusvarianterna med samma metoder som smittan av coronaviruset som förekom tidigare.

Regionerna ger varje vecka under ledning av sjukvårdsdistrikten sina egna helhetsutlåtanden av det epidemiologiska läget. Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område har den 11 maj 2021 övergått från epidemins basnivå till accelerationsfasen enligt hybridstrategin och den 16 maj 2021 till epidemins samhällspridningsfas.

I kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt är den angivna incidensen 204 / 100 000 / 14 dygn enligt uppgifter från den 26 maj 2021. Andelen positiva prov utgjorde 1,7 %. Det har funnits flera massexponeringar i regionen, men genom snabb och professionell spårning har man redan lyckats dämpa smittspridningen. Det har funnits ett litet behov av sjukhusvård för covid-19-patienter. I regionen har upptäckts den indiska varianten av coronaviruset som smittar lätt och det innebär ökade krav på till exempel skyddsrutinerna inom hälso- och sjukvården. I regionen är många av sjukvårdsdistriktets rekommendationer i kraft och för närvarande ännu beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar om stängning av skolor för några kommuners del.

Slutsats

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att så som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att covid-19-smitta sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Det nationella covid-19-smittläget har mattats av jämfört med läget i början av året. Man kan dock inte bortse från hur modifierade virusvarianter påverkar spridningen av smitta och behovet av restriktioner. Tack vare de tillsvidare rätt strikta gränsrutinerna i Finland är det troligt att

man hittar åtminstone vissa muterade virusvarianter med utländskt ursprung snabbare än tidigare och att spridningen av dem bland den finska befolkningen därigenom kan dämpas. Vaccinationstäckningen för den del av befolkningen som är mest mottaglig för en svår form av covid-19 börjar vara rätt god. Den allmänna expertbedömningen är att den årstidsvariation som är typisk för luftvägsinfektioner kommer att bidra till att minska antalet covid-19-infektioner och virusets smittbarhet under sommarmånaderna.

I Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område är covid-19-smittläget fortsatt allvarligt, även om det finns tecken på att toppincidensen av covid-19 redan är i sikte. För att stoppa epidemispridningen krävs utöver övriga åtgärder att antalet personer i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster begränsas.

På grund av orsakerna ovan är det nödvändigt att med det här beslutet förlänga sammankomstbegränsningarna för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt. Detta för att förebygga mer omfattande spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården. När den lokala situationen kräver det är det möjligt att genom kommunala beslut skärpa eller komplettera de begränsningar som regionförvaltningsverket har meddelat. Om det epidemiologiska läget i regionen eller den riksomfattande bedömningen av behovet av restriktioner väsentligt förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att hindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar 1 §, 8 §, 58 § och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar 1 § och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield, tfn 0295 018 587, laura.blafield@rfv.fi.

Överdirektör

Marko Pukkinen

Regionförvaltningsöverläkare

Laura Blåfield

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler från den 21 september 2020.

Bilaga 2, kommunerna inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands

huvudkontor i Vasa till och med 15.6.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område

Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Österbotten

Räddningsverken i Mellersta Österbotten och Jakobstad

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt